Dosarul nr.3-1877/2022
2-22106029-12-3-22072022-1

HOTĂRÎRE
În numele Legii

09 octombrie 2024 **********

Judecătoria *** sediul Centru**
Instanța compusă din:
Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Cazacu Grigorii
grefier Burghelea Diana

judecînd în ședință publică cauza civilă în procedura contenciosului administrativ intentată de către ***** reprezentată de avocatul ***** împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț SA ”***** ***** *****”, privind anularea deciziei nr. ***** din *****, obligarea recalculării din momentul stabilirii cuantumul pensiei pentru limită de vîrstă a reclamantei *****, pornind de la sumele reale ale salariului calculat, achitat de angajator și declarat la organul fiscal, pentru perioada anilor *****,

a c o n s t a t a t :

Argumentele participanților la proces.

***** reprezentată de avocatul ***** s-a adresat cu cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț SA ”***** ***** *****”, privind anularea deciziei nr. ***** din *****, obligarea recalculării din momentul stabilirii cuantumul pensiei pentru limită de vîrstă a reclamantei *****, pornind de la sumele reale ale salariului calculat, achitat de angajator și declarat la organul fiscal, pentru perioada anilor *****.

În motivarea cererii a invocat că în fapt ***** Alexandru, a fost angajata întreprinderii ***** ***** începând cu anii ***** al acesteia. ***** ***** a devenit societate pe acţiuni în***** conducător al întreprinderii fiind *****. Ulterior, în anul 2010 pachetul majoritar al Combinatului Auto ***** a fost preluat în mod abuziv, prin judecată de către *****.

Relevă că pe tot parcursul activităţii reclamanta a achitat conştiincios la stat toate contribuţiile şi impozitele conform legislaţiei în vigoare, fără eschivări, astfel de-a lungul anilor, fiind contabil petiţionara şi-a onorat cinstit obligaţiunile faţă de organele cu atribuţii de administrare fiscală. Din momentul în care întreprinderea a fost preluată de ***** petiţionara a fost înlăturată din funcţie, iar responsabilităţile contabiliceşti au fost preluate personal de ***** astfel ajunsă la vârsta de pensionare, reclamanta a depistat nereguli în calculul pensiei deoarece, i-a părut dubios să aibă, după atâţia ani munciţi în funcţie de contabil-şef, doar o pensie de ***** lunar, a început a verifica rapoartele şi multe din actele copiile cărora din motiv de serviciu le mai acumula şi a depistat că datele raportate la Casa Naţională de Asigurări Sociale au fost vădit denaturate de către angajator şi nu coincid cu datele care au fost prezentate de ***** ***** în perioada anilor 1999-2010 la Inspectoratul

Fiscal de Stat (deşi SFS a început a digitaliza datele în 2003 şi datele pentru 1999 - 2000 lipsesc).

Susține că în rezultat reclamanta a solicitat de la Inspectoratul Fiscal de Stat, Fişa Contribuabilului din anii 1999- 2010 (confirmare *****) şi a suprapus-o cu Extrasul din contul său ca şi persoană fizică solicitat de la CNAS.

Indică că s-a depistat o diferenţă semnificativă de ***** lei fapt care a facut- o să fie lipsită de un calcul corect al pensiei sale şi a dus la calcularea greşită a cuantumului pensiei pentru limită de vîrstă, iar în acelaşi timp, concluzia din ce cauză datele nu coincid poate fi una singură - datele prezentate la Casa Națională de Asigurări Sociale (în continuare CNAS) au fost modificate, în mod retroactiv, de conducerea întreprinderii ***** *****, deci de către ***** (în baza REV-urilor, acest lucru putea fi făcut).

Susține că în anul 2010 ***** ***** a prezentat dările de seamă din data de 01.01.2010-30.09.2010, pe primele 9 luni şi suma de venit raportat constituia***** lei.

Menționează că ***** pe data de 17.11.2010, când a intrat în posesia pachetului majoritar, i-au fost transmise toate documentele de la ***** ***** inclusiv de către petiţionară personal, prin semnătură şi recipisă de predare-primire, astfel dările de seamă pe ultimele 3 luni ale anului 2010, au fost prezentate de ***** unde aceasta a indicat suma de venit spre achitare***** lei (confirmate prin dările de seamă semnate şi prezentate de *****), iar în acelaşi timp, darea de seamă anuală prezentată de dna ***** pentru 2010 indică un venit total de 7***** lei.

Indică că la 16 iunie 2022 reclamanta a depus o cerere prealabilă la autoritatea pîrîtă prin care a solicitat emiterea unei decizii prin care să fie recalculat, din momentul stabilirii, cuantumul pensiei pentru limită de vîrstă a petiţionarei ***** pornind de la sumele reale ale salariului calculat şi declarat la organul fiscal.

Indică că prin decizia CNAS nr. ***** din 24 iunie 2022 cererea prealabilă a fost respinsă ca neîntemeiată.

Declară că art. 54 din Constituţie prevede că în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile şi libertăţile fundamentale ale omului şi cetăţeanului. Exerciţiul drepturilor şi libertăţilor nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internaţional şi sînt necesare în interesele securităţii naţionale, integrităţii teritoriale, bunăstării economice a ţării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă şi infracţiunilor, protejării drepturilor, libertăţilor şi demnităţii altor persoane, împiedicării divulgării informaţiilor confidenţiale sau garantării autorităţii şi imparţialităţii justiţiei.

Menţionează că raporturile juridice administrative între reclamantă şi CNAS sînt guvernate de prevederile Legii nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, Legii nr. 489-XIV din 08 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale şi Hotărârii Guvernului nr. 418 din 03 mai 2000 cu privire la crearea Registrului de stat al evidenţei individuale în sistemul public de asigurări sociale.

Relevă că conform articolului 3 lit. e) din Legea nr. 489 din 08 iulie 1999 (în redacţia în vigoare perioadei pertinente) principiul contributivităţii, conform căruia fondurile de asigurări sociale se constituie pe baza contribuţiilor datorate de persoanele fizice si juridice participante la sistemul public; drepturile de asigurări sociale se cuvin pe temeiul contribuţiilor de asigurări sociale plătite.

Conform articolului 19 alin. (1) din Legea nr. 489 din 08 iulie 1999 (în redacţia în vigoare perioadei pertinente) contribuţia de asigurări sociale se datorează de la data încadrării în una din situaţiile prevăzute la art. 4 sau a încheierii contractului de asigurare. în sensul alineatelor (2) şi (3) ale aceluiaşi articol, contribuţia individuală de asigurări sociale datorată de asiguraţii angajaţi în baza unui contract individual de muncă reprezintă 1/3 din cota de contribuţie de asigurări sociale stabilită anual pentru condiţii normale de muncă. Contribuţia de asigurări sociale datorată de angajatori reprezintă diferenţa faţă de contribuţia individuală de asigurări sociale, prevăzută la alin. (2), până la nivelul cotelor de contribuţie de asigurări sociale, stabilite în funcţie de condiţiile de muncă.

Susține că art. 29 din Legea nr. 489 din 08 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale (în redacţia în vigoare perioadei pertinente - anul 2010), prevede că nedepunerea contribuţiei de asigurări sociale de către angajator nu afectează plata drepturilor cuvenite asiguraţilor. Această prevedere a fost abrogată la 01.01.2017 şi era în vigoare în perioada care în care angajatorul petiţionarei a modificat retroactiv (falsificat) declaraţiile REV depuse la CNAS şi nu a plătit contribuţiile necesare pentru petiţionar.

Relevă că conform art. 206 alin. (1) lit. b) din Codul Administrativ o acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare). Se depune o acţiune în obligare dacă autoritatea administrativă refuză sau nu adoptă un act administrativ pe care este obligat să îl adopte. în conformitate cu art.224 din Codul administrativ, în baza unei acţiuni în obligare instanţa anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă şi obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenţiei reclamantului de emitere a actului este întemeiată.

Prin urmare solicită ***** reprezentată de avocatul ***** împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț SA ”***** ***** *****”, anularea deciziei nr. ***** din *****, obligarea recalculării din momentul stabilirii cuantumul pensiei pentru limită de vîrstă a reclamantei *****, pornind de la sumele reale ale salariului calculat, achitat de angajator și declarat la organul fiscal, pentru perioada anilor *****.

În ședința de judecată avocatul ***** în interesele reclamantei ***** reiterînd circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, a solicitat admiterea integrală a acțiunii.

În ședința de judecată reprezentantul Casei Naționale de Asigurări Sociale (CNAS), nu s-a prezentat fiind citat legal, însă la dosar este anexată referință prin care se solicită respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

Astfel se indică că Casa Naţională de Asigurări Sociale (CNAS) a examinat cererea de chemare în judecată înaintată de ***** către Casa Naţională de Asigurări Sociale cu privire la anularea deciziei CNAS nr. ***** din 24.07.2022, obligarea Casa Naţională de Asigurări Sociale să recalculeze, din momentul stabilirii, cuantumul pensiei pentru limită de vârstă a reclamantei pornind de la sumele reale al salariului calculat, achitat de angajator şi declarat la organul fiscal, comunică următoarele. Pensia de asigurări sociale este un drept bănesc cuvenit asiguratului, în condiţiile Legii 156/1998, corelativ obligaţiilor privind plata contribuţiilor de asigurări sociale de stat.

Relevă că în conformitate cu prevederile art.3 lit. e) al Legii nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, sistemul public de asigurări sociale se organizează şi

funcţionează având ca principiu de bază, principiul contributivităţii, conform căruia prestaţiile de asigurări sociale se constituie pe baza contribuţiilor datorate de persoanele fizice şi juridice participante la sistemul public de asigurări sociale, drepturile privind stabilirea/recalcularea prestaţiilor sociale se cuvin în temeiul achitării contribuţiilor de asigurări sociale la bugetul asigurărilor sociale de stat.

Indică că potrivit prevederilor art. 7 al Legii nr. 156/1998, confirmarea stagiului de cotizare realizat după 01.01.1999 se face pe baza datelor din contul personal, gestionat în conformitate cu Legea nr. 489/1999 privind sistemul public al asigurărilor sociale.

Astfel menționează că, potrivit art.36 al Legii nr.489/1999 stagiul de cotizare se exprimă în ani şi se calculează prin însumarea lunilor pentru care s-au plătit contribuţii, în mărimile stabilite, la bugetul asigurărilor sociale de stat.

Conform art. 32 al aceleiaşi Legi, neplata în termenele stabilite a contribuţiei de asigurări sociale de către asiguraţii cu declaraţie de asigurare sau cu contract de asigurare atrage după sine decăderea din drepturile la prestaţii până la achitarea contribuţiilor restante şi a majorărilor de întârziere aferente.

Respectiv, în situaţiile în care lipseşte informaţia despre careva perioade în contul persoanei asigurate, perioadele respective nu se includ în stagiul de cotizare şi venitului mediu lunar asigurat.

Potrivit art.57 al Legii nr.489/1999, în scopul ţinerii Registrului de stat al evidenţei individuale angajatorii sunt obligaţi să pună la dispoziţia Casei Naţionale de Asigurări Sociale şi a structurilor ei teritoriale datele şi documentele necesare ţinerii evidenţei stagiului de cotizare şi plăţii contribuţiilor de asigurări sociale pentru perioada anilor 1999-2017.

Astfel, Registrul de stat al evidenţei individuale se formează în baza datelor declarate de către angajatori, ceea ce asigură acumularea informaţiilor la conturile personale de asigurări sociale referitoare la mărimea contribuţiilor de asigurări sociale de stat obligatorii calculate şi transferate la bugetul asigurărilor sociale de stat.

Respectiv menționează că, angajatorul poartă responsabilitatea privind declararea în aspect nominal a contribuţiilor calculate pe toţi angajaţii entităţii conform documentelor de evidenţă contabilă în strictă coincidenţă cu calculele efectuate la întreprindere în folosul angajaţilor.

Urmare examinării actelor din dosarul personal de pensionare al reclamantei s-a constatat, că începând cu data 04.07.2019 aceasta beneficiază de pensie pentru limită de vârstă pentru un stagiu de cotizare 17 ani 4 luni.

Conform datelor din Registrul de stat al evidenţei individuale, la contul personal se conţin informaţii cu privire la contribuţiile de asigurări sociale calculate şi achitate la bugetul asigurărilor sociale de stat declarate de către S.A. „***** *****” pentru perioada 01.01.2001-*****.

Totodată, remarcă faptul că S.A. „***** *****” a prezentat declaraţiile persoanelor asigurate REV-5 pentru perioada anilor 1999 - 2000, însă printre acestea nu se identifică vreo declaraţie pe numele reclamantei.

Afirmă că, Casa Naţională de Asigurări Sociale a informat reclamanta că în cazul depistării unor erori în informaţia din contul personal cum ar fi perioada, suma incorectă sau lipsa completă a informaţiei, urmează să se adreseze la fostul angajator care are împuternicirea de completare/corectare a datelor declarate iniţial. Urmare a corectărilor

efectuate la contul personal, organul de asigurări sociale va revedea posibilitatea reexaminări pensiei pentru limită de vârstă. Din cele relatate, CNAS a făcut trimitere la toate normele legale relevante speţei, iar, din cumulul de argumente şi probe anexate la dosar se constată cu certitudine că pretenţiile invocate de reclamantă sunt absolut neîntemeiate.

Casa Naţională de Asigurări Sociale solicită instanţei de judecată să dea o apreciere obiectivă şi multiaspectuală celor invocate în prezenta referinţă

Admisibilitatea acțiunii de contencios administrativ.

Verificând acțiunile întreprinse de reclamant în promovarea drepturilor și intereselor lor legitime, în corelare cu cadrul legal abordat supra, instanța de judecată constată cu certitudine că acesta a respectat rigorile de admisibilitate a prezentei acțiuni.

Primo, decizia nr. ***** din ***** emisă de Casa Națională de Asigurări Sociale, reprezintă act administrativ individual defavorabil în accepțiunea art. 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, prin urmare este susceptibil controlului judecătoresc în ordinea contenciosului administrativ.

Secundo, cu referire la procedura prealabilă, instanța remarcă că, acesta a fost respectată de către reclamant.

Tertio, în acțiunea de contencios administrativ și în cadrul ședințelor de judecată, partea reclamantă a revendicat încălcarea, prin activitatea administrativă efectuată de către autoritatea publică pârâtă, a unor drepturi în sensul art. 17 din Codul administrativ.

Quatro, totodată, **nu** există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; **nu** există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; la aceeași sau la altă instanță de judecată **nu** se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept. La fel, acțiunea de contencios administrativ corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și a fost depusă de o persoană împuternicită.

În acest sens, temeiuri de inadmisibilitate nu au fost identificate de către instanța de judecată, ceea ce impune incursiunea în fondul cauzei deferite judecății.

Aprecierea instanței de judecată. Cadrul normativ pertinent.

Audiind explicațiile părților, analizând cumulul probelor prezentate, sub aspectul admiterii sau respingerii cererii înaintate, în raport cu specificul pricinii, instanța de judecată consideră că, acțiunea urmează a fi *admisă,* din următoarele considerente.

În conformitate cu ***art. 2 alin. (2) din Codul administrativ***, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.

În concordanță cu ***art. 3 din Codul administrativ***, legislaţia administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor

prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinându-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept.

În corespundere cu ***art. 6 din Codul administrativ***, procedura administrativă este activitatea autorităților publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi încheierea unui contract administrativ sau examinarea condiţiilor, pregătirea şi întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică. Emiterea unui act administrativ individual, încheierea unui contract administrativ sau întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică sunt părţi ale procedurii administrative.

În conformitate cu ***art. 10 alin. (1) din Codul administrativ***, actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Potrivit ***art. 11 din Codul administrativ***, actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat;

b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

Destinatarul unui act administrativ individual este doar persoana către care actul administrativ se îndreaptă. Terţii, ale căror drepturi sunt afectate de actul administrativ individual, nu sunt destinatarii acestuia.

Un act administrativ de acordare periodică a prestaţiilor materiale sau băneşti este un act administrativ individual prin care o astfel de prestaţie se acordă pentru un număr determinat sau nedeterminat de perioade succesive.

În acord cu ***art. 16 din Codul administrativ***, dreptul discreţionar al autorităţii publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluţii posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziţie legală. Exercitarea dreptului discreţionar nu permite desfăşurarea unei activităţi administrative arbitrare.

Conform ***art. 21 din Codul administrativ***, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să acţioneze în conformitate cu legea şi alte acte normative. Exercitarea atribuţiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor şi a libertăţilor persoanelor decât în cazurile şi în condiţiile expres stabilite de lege.

În consonanță cu ***art. 22 din Codul administrativ***, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor. Faptele deja cunoscute autorităţilor publice sau instanţelor de judecată competente, faptele general notorii şi faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, până la proba contrarie.

Conform ***art. 30 din Codul administrativ***, autorităţile publice nu pot întreprinde măsuri cu efect retroactiv, cu excepţia cazurilor prevăzute de lege. Autorităţile publice nu pot

întreprinde măsuri care să afecteze situaţiile juridice definitive sau drepturile dobândite, decât în situaţii în care, în condiţiile stabilite de lege, acest lucru este absolut necesar pentru interesul public.

În acord cu ***art. 165 din Codul administrativ***, cererea prealabilă se depune în termen de 30 de zile de la comunicarea sau notificarea actului administrativ individual ori a respingerii petiţiei. Daca autoritatea publică nu soluţionează cererea în termenul prevăzut de prezentul cod, cererea prealabilă poate fi depusă în decursul unui an de la expirarea termenului.

Dacă informaţia cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conţine în actul administrativ individual sau este indicată incorect, cererea prealabilă poate fi depusă în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ ori a respingerii petiţiei.

Nulitatea unui act administrativ individual poate fi invocată şi fără obligaţia de a respecta un termen.

Conform ***art. 206 din Codul administrativ***, o acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare);

b) obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare);

c) impunerea la acţiune, la tolerare a acţiunii sau la inacţiune (acţiune în realizare);

d) constatarea existenţei sau inexistenţei unui raport juridic ori nulităţii unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acţiune în constatare); sau

e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acţiune de control normativ).

Acţiunea în constatare prezumă existenţa unui interes îndreptăţit pentru constatarea solicitată. Acţiunea în constatare nu poate fi înaintată dacă reclamantul îşi poate sau şi-ar putea revendica drepturile printr-o altă acţiune prevăzută la alin.(1), cu excepţia situaţiei când se urmăreşte constatarea nulităţii unui act administrativ individual sau normativ.

În conformitate cu ***art. 225 alin. (1)-(2) din Codul administrativ***, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică:

a) și-a exercitat dreptul discreționar;

b) a luat în considerare toate faptele relevante;

c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar;

d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Circumstanțele de fapt ale cauzei.

Se atestă din materialele cauzei și declarațiile părților că la data de 2***** reclamanta ***** reprezentată de avocatul ***** a depus în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale cerere prealabilă privind recalcularea pensiei pentru limită de vîrstă din momentul stabilirii (f.d. 135).

Prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. ***** din ***** s-a respins cererea prealabilă a reclamantei (f.d. 132).

În conformitate cu ***art.3 din Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489-XIV din 08.07.1999***, sistemul public de asigurări sociale (denumit în continuare *sistem public*) se organizează şi funcţionează avînd ca principii de bază:

a) principiul unicităţii, potrivit căruia statul organizează şi garantează sistemul public bazat pe aceleaşi norme de drept;

b) principiul egalităţii, care asigură tuturor participanţilor la sistemul public – contribuabili şi beneficiari – un tratament nediscriminatoriu în ceea ce priveşte drepturile şi obligaţiile prevăzute de lege;

c) principiul solidarităţii sociale, inter şi intrageneraţii, conform căruia participanţii la sistemul public îşi asumă conştient şi reciproc obligaţii şi beneficiază de dreptul pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea riscurilor sociale prevăzute de lege;

d) principiul obligativităţii, potrivit căruia persoanele fizice şi juridice au, conform legii, obligaţia de a participa la sistemul public; drepturile de asigurări sociale se exercită corelativ îndeplinirii obligaţiilor;

e) principiul contributivităţii, conform căruia drepturile de asigurări sociale se cuvin pe temeiul contribuţiilor de asigurări sociale plătite;

f) principiul repartiţiei, potrivit căruia resursele bugetului asigurărilor sociale de stat se redistribuie pentru plata obligaţiilor ce revin sistemului public, conform legii;

g) principiul autonomiei, potrivit căruia sistemul public se administrează de sine stătător, pe baza legii;

h) principiul imprescriptibilităţii, potrivit căruia dreptul la pensie nu se prescrie;

i) principiul incesibilităţii, potrivit căruia dreptul la pensie nu poate fi cedat, total sau parţial.

Potrivit art. 1 din ***Legea privind sistemul public de pensii nr. 156-XIV din 14.10.1998***

(1) Prezenta lege stabileşte cadrul legal al funcţionării sistemului public de pensii, precum şi interacţiunea acestuia cu sistemul public de asigurări sociale şi cu alte mecanisme statale de protecţie socială a populaţiei.

(2) Scopul prezentei legi constă în asigurarea unui sistem de pensii echitabil şi sustenabil, care să garanteze un trai decent pentru beneficiarii de pensii.

(3) În sensul prezentei legi, următoarele noţiuni semnifică:

circumstanţe noi referitoare la stagiul de cotizare şi venitul asigurat – confirmare, prin acte doveditoare, a stagiului de cotizare şi a venitului asigurat pentru perioada de activitate de până la realizarea dreptului la pensie şi care nu a fost luată în considerare la stabilirea pensiei;

indexarea pensiei – măsură realizată periodic pentru actualizarea cuantumului pensiei calculate în vederea păstrării puterii de cumpărare a pensiei;

pensie aflată în plată – pensie achitată lunar beneficiarului prin intermediul prestatorului de servicii de plată desemnat de către beneficiar;

pensie calculată – drept bănesc, stabilit în funcţie de contribuţiile achitate în bugetul asigurărilor sociale de stat şi de durata stagiului de cotizare, reexaminat, majorat şi indexat;

perioade asimilate stagiului de cotizare – perioade pentru care nu s-au plătit contribuţii de asigurări sociale, dar care, conform prezentei legi, se includ în stagiul total de cotizare;

reexaminarea pensiei – recalcularea mărimii pensiei în corespundere cu prevederile prezentei legi în vigoare la data depunerii cererii de reexaminare a pensiei conform art.33 alin.(1) lit.a) şi c), alin.(2), (4^1), (4^2) şi (4^3);

stagiu minim de cotizare – perioadă minimă de activitate în care asiguraţii au realizat stagiul de cotizare prevăzut la art.15 alin.(1) din prezenta lege pentru a putea beneficia de pensie la împlinirea vârstei standard de pensionare;

stagiu total de cotizare – însumare a perioadelor de activitate pentru care s-au plătit contribuţii de asigurări sociale de stat în bugetul asigurărilor sociale de stat, prevăzută la art.42 alin.(1) din prezenta lege;

supliment de solidaritate – adaos egal cu diferenţa dintre cuantumul pensiei calculate şi cuantumul pensiei minime, acordat pentru categoria de pensie respectivă;

valorizarea venitului asigurat – indexarea venitului mediu lunar asigurat, realizat începând cu 1 ianuarie 1999, reieşind din coeficientul de creştere a salariului mediu pe economie în perioadele contributive până la anul precedent anului de stabilire a pensiei;

vârstă standard de pensionare – vârstă pentru bărbaţi şi femei, stabilită la art.41 din prezenta lege, la împlinirea căreia aceştia pot obţine dreptul la pensie pentru limită de vârstă;

venit asigurat – venit din care s-au plătit contribuţii de asigurări sociale şi care constituie baza de calcul a pensiei în sistemul public de pensii."

Totodată, potrivit art. 7 din aceeași lege, (1) Dovada stagiului de cotizare se face pe baza datelor din contul personal, gestionat în conformitate cu Legea privind sistemul public al asigurărilor sociale.

(2) Modul de confirmare a perioadelor necontributive asimilate, prevăzute la art.5 alin.(2), se stabileşte de Guvern.

În baza ***art.8 alin.(1) și (2) din Legea enunțată***, (1) Baza de calcul al pensiei o constituie venitul mediu lunar asigurat din toată perioada de activitate, valorizat la momentul stabilirii pensiei.

(2) Venitul mediu lunar asigurat se determină din suma contribuţiilor plătite în perioadele contributive, cotele de contribuţii stabilite prin lege pentru aceste perioade şi numărul total de luni de cotizare. Formula de calcul al venitului mediu lunar asigurat este redată în anexa nr.1, parte integrantă a prezentei legi.

În conformitate cu ***art. 14 al aceleași Lege***, dreptul la pensie pentru limită de vîrstă se acordă dacă sînt îndeplinite cumulativ condiţiile privind vîrstele de pensionare şi stagiile de cotizare prevăzute de prezenta lege.

Potrivit ***art. 16 din Legea indicată***, (1) Cuantumul pensiei pentru limită de vîrstă se determină conform formulei de calcul din anexa nr.2, reieşind din rata de acumulare de 1,35%, venitul mediu lunar asigurat, valorizat conform prevederilor art.8, şi stagiul de cotizare realizat.

(2) În cazul în care cuantumul pensiei calculate pentru un stagiu de cotizare prevăzut la art.42 alin.(1) este mai mic decît cuantumul pensiei minime stabilite la art.12 alin.(1), se acordă pensia minimă respectivă.

(3) În cazul în care pensia calculată în condiţiile unui stagiu de cotizare incomplet este sub nivelul pensiei minime, asiguratului i se acordă pensia calculată, care nu poate fi mai mică decât pensia minimă diminuată proporţional stagiului de cotizare realizat, dar nici mai mică de 50% din pensia minimă.

Conform ***art. 33 din aceiași Lege***,

(1) Reexaminarea drepturilor la pensie se efectuează în cazul:

a) apariţiei unor circumstanţe noi referitoare la stagiul de cotizare, venitul asigurat, ce au avut loc pînă la acordarea drepturilor la pensie;

b) transferării la altă categorie de pensie;

c) persoanelor care continuă să activeze după realizarea dreptului la pensie pentru limită de vîrstă;

d) persoanelor care continuă să activeze după realizarea dreptului la pensie de dizabilitate;

e) modificării/completării art.5 şi 50 cu prevederi referitoare la circumstanţe ce ţin de perioade necontributive şi de activităţi, care au fost realizate până la stabilirea/reexaminarea pensiei.

(2) Reexaminarea drepturilor la pensie în cazul prevăzut la alin.(1) lit.a) se efectuează şi pentru pensionarii care şi-au realizat dreptul la pensie pînă la 1 ianuarie 1999, dar numai la prezentarea documentelor ce confirmă stagiul de cotizare.

(3) Reexaminarea dreptului la pensie în cazurile prevăzute la alin.(1) lit.a), b), d) şi e) din prezentul articol se efectuează conform formulelor indicate în anexele nr.2, nr.3 şi nr.4, iar în cazul prevăzut la alin.(1) lit.c) din prezentul articol – conform formulei indicate în anexa nr.2^1.

(4) Pensionarul care solicită transferul la una dintre categoriile de pensii prevăzute de prezenta lege de care a beneficiat anterior poate opta pentru pensia stabilită anterior luînd în considerare toate indexările şi recalculările efectuate pînă la data transferului.

(4^1) Pensionarii care activează sau au activat în câmpul muncii după realizarea/reexaminarea dreptului la pensie pentru limită de vârstă/pensie de dizabilitate în condiţiile prezentei legi pot solicita reexaminarea pensiei nu mai des decât o dată la doi ani, cu condiţia că pensia calculată este mai mare decât pensia aflată în plată.

(4^2) Reexaminarea pensiilor pentru limită de vîrstă, stabilite pînă la 1 ianuarie 2019, se efectuează în raport cu stagiul de cotizare cumulat după realizarea dreptului la pensie pentru limită de vîrstă, conform eşalonării prevăzute în tabelul nr.1^1:

(4^3) Reexaminarea pensiilor de dizabilitate, stabilite până la 1 ianuarie 2022, se efectuează în raport cu stagiul de cotizare cumulat după realizarea dreptului la pensie de dizabilitate, conform eşalonării prevăzute în tabelul nr.1^2:

(5) Noile drepturi la pensie se acordă începînd cu luna următoare celei în care a fost depusă cererea şi actele necesare la organul de asigurări sociale. În cazul transferării la altă categorie de pensie prevăzută de prezenta lege, termenul de transfer se stabileşte conform art.11 alin.(2).

(6) Cererea de reexaminare a pensiei pentru limită de vârstă în condiţiile alin.(4^1) şi (4^2), precum şi cererea de reexaminare a pensiei de dizabilitate în condiţiile alin.(4^1) şi (4^3) se depun la organul teritorial de asigurări sociale de la domiciliul asiguratului sau, în formă electronică, prin intermediul portalului guvernamental unic al serviciilor publice, al portalului guvernamental al cetăţeanului ori al paginii web oficiale a Casei Naţionale de Asigurări Sociale.

Potrivit art. 53 alin. (1) și (2) din Legea menționată, (1) Pensia pentru limită de vîrstă se determină prin cumularea stagiului de cotizare realizat pentru perioada de pînă la 1 ianuarie 1999 şi începînd cu 1 ianuarie 1999.

(2) Pensia pentru limită de vîrstă se calculează, conform prevederilor art.16, din venitul mediu lunar asigurat valorizat, realizat după 1 ianuarie 1999, luîndu-se în considerare stagiul de cotizare total.

Conform ***pct. 69 din Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor şi modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor nr. 165 din 21.03.2017***

69. Stagiul de cotizare realizat pînă la introducerea evidenţei individuale de asigurări sociale (pînă la 1 ianuarie 1999) se confirmă prin carnetul de muncă sau prin alte documente eliberate în modul stabilit.

În urma introducerii evidenţei individuale de asigurări sociale (după 1 ianuarie 1999), stagiul de cotizare se confirmă în baza datelor din contul personal de asigurări sociale al persoanei asigurate, gestionat în conformitate cu Legea privind sistemul public de asigurări sociale.

70. Actul de bază care confirmă stagiul de cotizare, conform pct.69 alineatul întîi, este carnetul de muncă. În lipsa carnetului de muncă sau în cazurile în care carnetul de muncă include înscrieri incorecte şi imprecise sau lipsesc înscrisurile respective despre anumite perioade de activitate, pentru confirmarea stagiului se iau în considerare adeverinţele, extrasele din ordine, contul personal al angajatului în care se reflectă salariul calculat lunar, schema de încadrare şi alte documente ce conţin informaţii referitoare la perioada de muncă.

În conformitate cu ***art.29 din Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489-XIV din 08.07.1999*** (în vigoare în perioada apariției dreptului – perioada anilor *****), nedepunerea contribuţiei de asigurări sociale de către angajator nu afectează plata drepturilor cuvenite asiguraţilor.

Totodată potrivit ***art. 93 alin. (1) Cod Administrativ***, (1) Fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia.

*Prin urmare raportînd prevederile legale indicate supra instanța reține că perioadele de muncă a reclamantei necesare pentru calcularea şi achitarea în beneficiul acesteia a pensiei, se confirmă prin copia Carnetului de muncă (f.d. 12-14), dările de seamă privind calcularea, utilizarea şi achitarea cotelor de asigurare socială de stat precum şi a calculului privind acumularea şi utilizarea mijloacelor asigurărilor sociale (f.d. 16-92), confirmarea nr. ***** din ***** (f.d. 93), extrasele din cont (f.d. 94-125), informaţii privind veniturile calculate şi achitate în folosul persoanei fizice (f.d. 126-128), Carnetul de muncă de tip vechi (Трудовая книжка) (f.d. 129-131)*.

Din considerentele enunțate, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite cererea de chemare în judecată depusă de către ***** reprezentată de avocatul ***** împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț SA ”***** ***** *****”, privind anularea deciziei nr. ***** din *****, obligarea recalculării din momentul stabilirii cuantumul pensiei pentru limită de vîrstă a reclamantei *****, pornind de la sumele reale ale salariului calculat, achitat de angajator și declarat la organul fiscal, pentru perioada anilor *****.

conform art. art. 224, 225 din Codul Administrativ nr. 116 din 19.07.2018 (în vigoare din 01.04.2019), instanţa de judecată,

h o t ă r ă ş t e:

Cererea de chemare în judecată depusă de către ***** reprezentată de avocatul ***** împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț SA ”***** ***** *****”, privind anularea deciziei nr. ***** din *****, obligarea recalculării din momentul stabilirii cuantumul pensiei pentru limită de vîrstă a reclamantei *****, pornind de la sumele reale ale salariului calculat, achitat de angajator și declarat la organul fiscal, pentru perioada anilor *****, se admite.

Se anulează decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. ***** din *****, cu referire la cererea prealabilă.

Se obligă Casa Națională de Asigurări Sociale, de a emite în privința reclamantei ***** actul administrativ individual favorabil privind recalcularea pensiei pentru limită de vîrstă din momentul stabilirii cuantumul pensiei pentru limită de vîrstă a reclamantei *****, pornind de la sumele reale ale salariului calculat, achitat de angajator și declarat la organul fiscal, pentru perioada anilor *****, conform Legii.

Hotărîrea poate fi contestată cu apel la Curtea de Apel ***** în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei ***** sediul Centru.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Cazacu Grigorii